

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησίᾳ δραχμὰς 75. Ἐξάμηνος δραχ. 40. Τρίμηνος δραχ. 22.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδμήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 33ος

Ἐν Ἀθήναις, 1 Μαΐου 1926

Ἔτος 48ον.—Ἀριθ. 22

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ

(Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

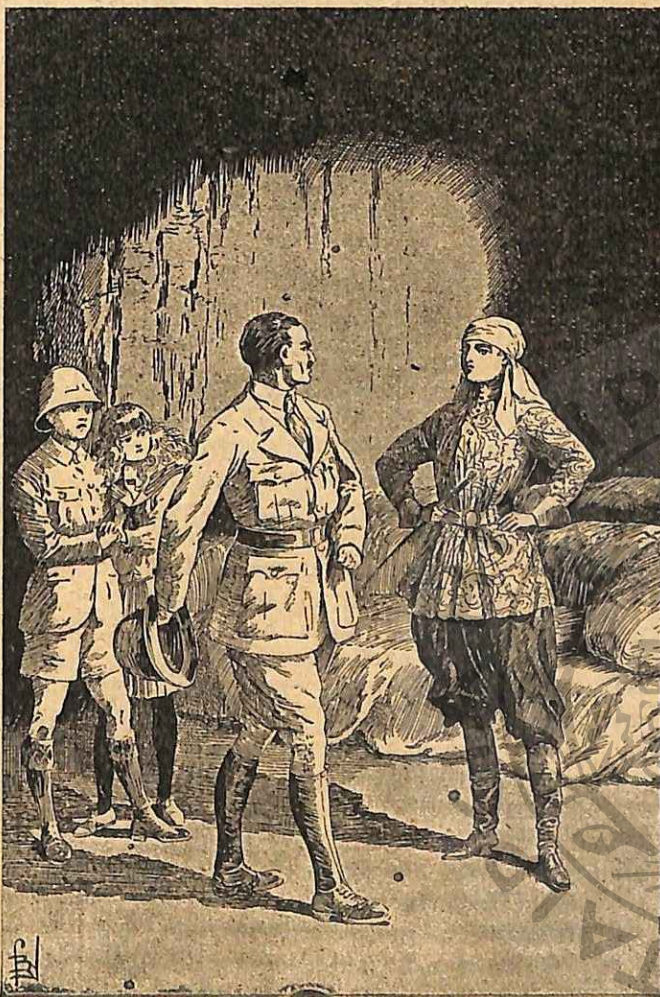
Ἡ πόρτα ἀνοίξε καὶ βγήκε ἕνας νέος ψηλός, λεπτός, χαριτωμένος... Φοροῦς ἕνα παράξενο κοστούμι, μισὸ εὐρωπαϊκόν, μισὸ ἀνατολίτικον, ποὺ μ' ἔβλεπε τὴν παραξενιά του, τοῦ πήγαινε θαυμάσια. Ἕνα εἶδος μπλουζα μὲ πίες, κλειστή στὸ λαιμὸ καὶ μὲ μιὰ ἄσπρη ζώνη στὴ μέση, πέσινες μπότες καὶ πλατεῖες γκυλότες. Τὰ ξανθὰ μαλλιά του ἦσαν ριγμένα πίσω. Στὸ λεπτὸ καὶ γαντοφορεμένο χέρι του κρατοῦσε ἕνα καμταίκι, ποὺ στὴ λαβὴ του ἦταν κολλημένα πολὺ τιμα πετράδια.

Τὸ σύνολό του ἦταν παράξενο καὶ ἀσυνάρτητο, καὶ ὅμως παραπολὺ χαριτωμένο. Τὸ μαγευτικὸν αὐτὸ νέον τὸν ἔχουμε ξαναῖδε στὸ γιῶτ του, τὴ «Μαγκαρέτ», στὴ Μασσαλία καὶ ξέρουμε πολὺ καλὰ ὅτι, στὴν πραγματικότητα, ἦταν μιὰ πολὺ ὁμορφὴ νέα γυναίκα.

Ἡ ζωὴ τῆς γυναίκας αὐτῆς εἶχε πολλὰς περιπέτειες. Εἶχε γεννηθεῖ στὴν Ἀλάσκα. Ὁ πατέρας τῆς ἦταν χρυσοθήρας καὶ εἶχε τὴν τύχη ν' ἀνακαλύψει μιὰ καλὴ φλέβα χρυσοῦ καὶ ἔτσι τελείωσαν τὰ βάρσανα τῆς φτώχειας. Ἔστειλε τὴν κόρη του ν' ἀκολουθήσῃ μαθήματα σ' ἕνα ἀμερικανικὸ πανεπιστήμιον. Μὰ μέρα ὅμως ἔμαθε ὅτι ἡ κόρη του εἶχ' ἐξαφανιστεῖ. Ἐλέγαν πὼς εἶχε φύγει μαζὶ μὲ τοὺς πειρατὲς τῆς Κίνας καὶ ὅτι εἶχ' ἀποκτήσῃ τεράστια περιουσία. Ἐλέγαν ἀκόμη ὅτι εἶχε βρεῖ τὸ μέσον ν' ἀνελεύσῃ ἀπὸ τὸ βυθὸ τῆς θάλασσας θησαυροὺς ἀμέ-

τρητους, ποὺ εἶχαν βυθιστεῖ στοὺς ὑποβρυχίους πολέμους.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ γυναίκα αὐτὴ εἶχε γίνῃ ἀρχηγὸς μιᾶς συμμορίας ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ ἦταν τυφλὰ ἀφοσιωμένοι στὶς διαταγὰς τῆς. Ὅλες οἱ ἀστυνομίαι τοῦ κόσμου εἶχαν γραμμὴν στὰ κατάστιχά τους τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴν γυναίκα, ὡς τὴν ὁμοῦ καμμιὰ δὲν εἶχε σταθεῖ ἱκανὴ νὰ τὴν πιάσῃ ἢ τοῦλάχιστο νὰ βρεῖ τὰ ἔχνη τῆς.

«Κι' ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Σιδερένιου Χεριοῦ εἶστε σεις; — Ἐγώ!»

Θάλεγε κανεὶς πὼς ἦταν πανταχοῦ παροῦσα: σήμερὰ τὸ γιῶτ τῆς ἦταν στὶς Γαλλικὰς ἀκτὲς, αὐριο στὴν Ἰνδοκίνα, μεθαύριο στὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανόν!

Εὐθὺς μόλις παρουσιάστηκε, ἀγέρωχη καὶ προκλητικῇ, ὅλοι ἔσκυψαν καὶ χαιρέτισαν σὲ στάση ἀπόλυτης ὑποταγῆς καὶ σεβασμοῦ. Χωρὶς νὰ φαίνεται πὼς ἐπρόσπεχε τὴ γενικὴ αὐτὴν εὐλάβεια, ὁ ἀρχηγὸς καταδέχτηκε νὰ κοιτάξῃ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δὲ φοροῦσαν τὴ λευκὴ στολή. Γνώρισε ἕναν ἀπ' αὐτοὺς καὶ μὲ φωνὴ μελωδική, ποὺ ἤθελε νὰ τὴν κάνει σκληρὴ καὶ προσταχτική, τοῦ φώναξε:

— Κύριε Ὀλιδάς!

Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸν ὄνομα αὐτὸ βιάστηκε νὰ πλησιάσῃ τὸν ἀρχηγὸν καὶ σταμάτησε τρία βήματα μακριά, ἀσάλευτος, σὲ στάση σχεδὸν στρατιωτικῇ.

— Κύριε Ὀλιδάς, ἐξακολούθησε ἐκείνη μ' ἕνα χαμόγελο, εἰχατε τέλειαν ἐπιτυχίαν στὴν ἀποστολὴ σας γιὰ τὰ οὐίσκου τῆς Ἀμερικῆς καὶ θὰ βρῆτε στὸ γραφεῖο τοῦ γραμματέα μου ἕνα τσέκ ἀπὸ δέκα χιλιάδες δολλάρια, ποὺ θὰ σὰς παρακαλέσω νὰ τὰ δεχθῆτε γι' ἀμοιβὴ τῶν κόπων σας.

Τὸ πρόσωπο τοῦ κ. Ὀλιδάς κοκκίνισε ἀπὸ εὐχαρίστηση.

— Σὰς εὐχαριστῶ, ἀρχηγέ, ἀποκρίθηκε, καὶ εἰμαι εὐτυχισμένος γιὰτὶ μένετε εὐχαριστήμενος ἀπὸ μένα.

Μιὰ ἀγέρωχη χειρονομία δήλωσε ὅτι ἡ ἀκρόαση εἶχε τελειώσει καὶ ὁ Ὀλιδάς ἔφυγε. Πάλι τὰ μάτια τῆς νέας ἔβλεπαν στοὺς ἀνθρώπους ποὺ περιέμεναν καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἀκούστηκε καὶ πάλι, μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ ἄγρια καὶ θυμωμένη:

— Τροῦ-Τιέν!

Ὁ γυρτὸς ἀνθρωπάκος προχώρησε. Μὰς εἶναι ἀρκετὰ γνωστός. Δὲν φοροῦσε πιά εὐρωπαϊκὰ ρούχα, ὅπως στὸν «Πῶλ Λε-

«Ένα δειγματολόγιο απ' όλα τὰ ἔθνη...» (Σελ. 166, στ, β'.)

κά» και στη Μασσαλία, αλλά τη γαλάζια Άνναμιτική μπλούζα, που κρεμόταν γύρω από το λιγνό κορμί του. Αυγισμένος στα δυό, σαν γνήσιος ανατολίτης, προχωρούσε προς τὸν ἀρχηγό. Μὰ ἐκεῖνος δὲν συγκινήθηκε ἀπ' αὐτὴ τὴ στάση του, ἀλλὰ ἐξακολούθησε στὸν ἴδιο ξερό και θυμωμένο τόνο:

— Τροῦ-Τιέν, εἰς' ἓνα παλιόσκυλο!... Δὲ στάθηκες ἱκανὸς νὰ ἐκτελέσεις τὴν ἐντολὴ πὺ σου ἔδωσα στὴ Μασσαλία κι' οἱ τρεῖς μῆνες πὺ σου ἔδωσα προθεσμία, πέρασαν. Τὸ μηχανήμα τοῦ μπάρμπα-Ταρδὶφ δὲν μοῦ τῶφερες. Θὰ τιμωρηθεῖς.

Σήκωσε ξαφνικὰ τὸ καμτσίκι της και χτύπησε τὸν Άνναμίτη στὸ πρόσωπο. Ἐκεῖνος δὲν σάλεψε, μὰ ὁ πόνος κι' ὁ φόβος διαδίζονταν φανερά στὴ μορφὴ του.

— Ναι, ἐξακολούθησε ἡ νέα δυνατά, γιὰ νὰ τὴν ἀκούσουν ὅλοι. Θὰ τιμωρηθεῖς! Ποιὰ θάνατὴ ἢ τιμωρία σου; Θὰ σὲ παραδώσω πάλι στοὺς Γάλλους πὺ τοὺς πρόδωσες και πὺ θὰ σὲ τουφεκίσουν, ἢ θὰ σὲ στείλω στὸ Βαθμαγκλό; Ἀκόμη δὲν ἔχω ἀποφασίσει.

Ὁ Τροῦ-Τιέν, πράσινος κάτω ἀπὸ τὸ κίτρινο πετσί του, ἀπάντησε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή:

— Ἀρχηγέ, δὲν ἤμουν τυχερός. Ὅ,τι κι ἂν ἔκανα γιὰ νὰ πάρω αὐτὸ τὸ μηχανήμα, πῆγε τοῦ κάκου. Τὸ προσέχουν πολὺ καλά. Τὸ παιδί εἶναι πολὺ ἔξυπνο και κατάφερε νὰ γίνῃ προστατευόμενος ἐνὸς μηχανικοῦ, πὺ ἔχει πολλὴ δύναμη. Τρεῖς φορές νόμισα πὺς θὰ τελείωνε αὐτὴ ἡ δουλειά, μὰ και τὲς τρεῖς μοῦ ἔξφυγε.

Ἡ νέα κοίταξε τὸν Άνναμίτη περιφρονητικά:

— Ἡ εἶσαι ἓνας ἡλίθιος, ἢ εἶσαι ἓνας προδότης! τοῦ εἶπε. Μὴ μοῦ λὲς, ὅτι ἡ δουλειά ἦταν και τόσο δύσκολη, γιὰτὶ αὐτὸ εἶναι βλακεία!

— Κι' ὅμως! φιδύρισε ὁ Άνναμίτης. Πάψε!

Τὸ καμτσίκι ἔσκασε και πάλι ἀπειλητικὰ κι' ὁ ἀρχηγὸς ἐξακολούθησε ἡσυχά-ἡσυχά:

— Ἀπόδειξε ὅτι ἡ δουλειά αὐτὴ ἦταν τόσο εὐκολή, εἶναι ὅτι τὸ μηχανήμα βρίσκεται τώρα στὰ χέρια μου. Ὁ μηχανικὸς και τὰ παιδιά εἶναι τώ-

ρα αἰχμάλωτοί μου... Τὸ βλέπεις πολὺ καλά ὅτι ἔχω δίκιο: ἢ εἶσαι ἡλίθιος ἢ μὲ προδίνεις! Στάσου, περίμενε τὲς διαταγές μου!

Γύρισε σ' ἓναν ἄντρα πὺ στεκόταν στὸ πλάι της, μ' ἓνα καρνέ στὸ χέρι, και τοῦ εἶπε:

— Ντούγκλας!... Στὸ Βαθμαγκλό!

Ἀφοῦ τακτοποίησε αὐτὸ τὸ ζήτημα, ἡ νέα ἐξακολούθησε τὸν ἀργὸ περίπατό της μπροστὰ στοὺς παρατεταγμένους ὑπηρέτες της. Στὸν ἓναν ἔλεγε κάτι ἐνθαρρυντικό, στὸν ἄλλον ἔκανε μιὰ παρατήρηση. Αὐὸ φορὲς ἔβγαλε ἀπὸ τὰ δάχτυλά της δαχτυλίδια και τὰ δώσε σὲ δυὸ ἄλλους. Ὑστερα ξαπλώθηκε στὰ θαυμάσια μαξιλάρια ἐνὸς ντιβανιοῦ.

— Κύριοι, εἶπε, σὲ τρεῖς μέρες, καθὼς ξέρετε, συνέρχεται τὸ μεγάλο μας συμβούλιο. Ὅπως συνεθίζουμε, θάχοῦμε γεῦμα ἐδῶ ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Ἐπιθυμῶ νὰ παρευρεθοῦν ὅλοι οἱ πιστοὶ πὺ ἔχουν τὸ «λωτὸ». Νὰ εἰδοποιηθοῦν ὅλοι ἀπὸ τώρα. Πηγαίνετε!

Ἡ ἀκρόαση εἶχε τελειώσει, ἢ σάλα ἄδειασε και δὲν ἔμεινε παρὰ μόνο ὁ γραμματέας Ντούγκλας και δυὸ-τρεῖς ὑπηρέτες. Ἡ νέα εἶπε λίγα λόγια σιγά-σιγά μὲ τὸν γραμματέα της κι' ὕστερα πρόσταξε:

— Πηγαίνετε νὰ μοῦ φέρετε τὸ μηχανικὸ και τὰ παιδιά!

Ὁ Ντούγκλας δὲν ἀνησύχησε και πολὺ. Μεταβίβασε μοναχὰ τὲς διαταγές τοῦ ἀρχηγοῦ μὲ τὸ τηλέφωνο πὺ ἦταν στὸν τοῖχο και, σὲ δέκα λεπτά, δυὸ λευκόφορεμένοι φύλακες ὁδηγοῦσαν μπροστὰ στὴ νέα, πὺ ἦταν ξαπλωμένη ἀκόμη στὸ ντιβάνι, τὸν κ. Καρινύ, τὸ Φραγκίσκο και τὴ Λούση. Ὁ μηχανικὸς δὲν εἶχε καθόλου τὸ ὑποτακτικὸ κι' εὐλαβικὸ ἐκεῖνο ὕψος πὺ εἶχαν οἱ ἄλλοι πιστοί. Εἶδε τὴ νέα και τὴν πῆρε γιὰ ἄντρα. Ὁ τρόπος πὺ τοὺς δεχόταν, ξαπλωμένη πάνω στὸ ντιβάνι, τὸν ἔκανε ν' ἀγανακτήσει. Ὁ Φραγκίσκος κι' ἡ Λούση φαινόταν πὺ ἡσυχοί. Οἱ περιποιησὲς πὺ τοὺς εἶχαν κάνει στὴν ἀλλόκοτη αὐτὴ φυλακή, ἢ πολυτέλεια, ἢ καλὴ τροφὴ, τὸ θαυμάσιο πάρκο, ἔλ' αὐτὰ τοὺς ἔκαναν ἐντύπωση και κοίταζαν μὲ πολὺ θαυμασμὸ και περιέργεια τὸν νέο.

(Ἀκολουθεῖ) ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΝΗΣΙ

Θέ μου! μιὰ τέτοια μέρα,
Μὲ τὸ καλὸ,
Νάταν νὰ φύγω πέρα,
Σ' ἄλλο γιαιλό.

Θέ μου! μιὰ τέτοια μέρα
Καλοκαιρινή
Νάπλωνα στὸν ἄγερμα
Λευκὸ πανί.

Σὰν ἓνα σημαδάκι,
Πρὸς τὸ Νοτιά,
Ξεκρίνει ἓνα νησάκι
Μικρὸ ἢ ματιά!

Ἐνα νησί μονάχα
Κι' ἡ σιγαλιά...
Θέ μου, κει-κάτω νάχα
Μικρὴ φωλιά!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

Ο ΓΕΡΟΣ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

(Κατὰ τὸν Walter Scott)

Μέσα στὲς ἐρημιές τοῦ δάσους τοῦ Χάρτς, στὴ Γερμανία, λένε πὺς κατοικοῦν δαίμονες, μάγοι κι' ἄλλα πνεύματα. Ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι τῆς ὀρεινῆς αὐτῆς περιοχῆς εἶναι ξυλοκόποι και καρβουνιάρηδες κι' ὁ τρόπος τῆς ζωῆς τοὺς κάνει νὰ πιστεύουν εὐκολὰ στὲς ὑπερφυσικὲς δυνάμεις και συχνὰ θεωροῦν μαγεῖτες μερικὰ φαινόμενα τῆς φύσης, πὺ βλέπουν πάνω στὰ βουνὰ και κάτω στὰ λαγκάδια.

Ἀνάμεσα στὰ διάφορα παραμύθια πὺ διηγούνται οἱ πιδ γέροι τοῦ χωριοῦ Χάρτς, εἶναι κι' ἡ ἱστορία τοῦ δαίμονα τοῦ δάσους. Εἶναι, λένε, ἓνας γιγαντώσμος γέρος μ' ἓνα στεφάνι στὸ κεφάλι και μὲ μιὰ ζώνη στὴ μέση ἀπὸ φύλλα βελανιδιάς, πὺ κρατεῖ πάντα στὸ χέρι τοῦ ἓνα ξερριζωμένο πεῦκο μαζὺ μὲ τὲς ρίζες τοῦ. Ὅχι μόνο οἱ πιδ γέροι, μὰ και πολλοὶ ἀπὸ τοὺς νέους λένε πὺς τὸν ἔχουν ἰδεῖ μὲ τὰ μάτια τους.

Στοὺς παλιὺς δὲμος καιρούς, ὁ «Γέρος τοῦ Χάρτς» καθὼς ὀνομάζονταν τὸν δαίμονα στὸ χωριό, εἶχε περισσότερες σχέσεις μὲ τοὺς χωριάτες. Σχεδὸν πάντα τοὺς φαινόταν χρήσιμος. Μὰ πάντα εἶχαν παρατηρήσει ὅτι τὰ δῶρα του δὲν ἔβγαίναν σὲ καλὸ. Κι' οἱ τσοπάνοι, ὅταν ἤθελαν νὰ ποῦνε πὺς εἶναι τίμιοι ἄνθρωποι, δὲν παρέλειπαν νὰ προσθέσουν:

— Ἐγὼ δὲν ἔχω καμμιά σχέση μὲ τὸ Γέρο.

Κι' ὅταν τὰ παιδιά ἔδειχναν πὺς δὲ φοβοῦνται μιὰν ἀπειλὴ τῶν μεγάλων, οἱ παππούδες διηγόνταν τὴν περίφημη ἱστορία τοῦ Μαρτίνου Βαλδέκ:

Ἐνας καλόγερος εἶχ' ἔρβει μιὰ φορὰ στὸ χωριὸ και τὴν Κυριακὴ μίλησε στὴν ἐκκλησία και κατηγόρησε τοὺς χωριάτες ὅτι δὲν πιστεύουν στὸ Θεό, ὅτι δὲν κοιτᾶνε τὴ δουλειά τους και ὅτι ἔχουνε σχέσεις μὲ φαντάσματα και μὲ

ζωτικά, πὺ εἶναι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Σατανᾶ. Ὁ καλόγερος μιλοῦσε πολὺ αὐστηρὰ κι' αὐτὸ κακοφάνηκε στοὺς χωριάτες. Ἀκούς ἐκεῖ νὰ τοὺς βρίζῃ ἔτσι και νὰ θέλῃ νὰ πῇ ὅτι εἶναι ὄργανο τοῦ Σατανᾶ ὁ καλὸς Γέρος τοῦ Χάρτς, πὺ δὲν εἶχε κάμει ποτὲς κακὸ σὲ κανέναν! Οἱ ἀπλοῖκοι ξυλοκόποι φοβήθηκαν μὴ θυμῶνε ὁ καλὸς Γέρος τους και τοὺς ἔκανε τώρα κακὸ.

— Ὁ καλόγερος σήμερα εἶναι, ἔλεγαν, αῖριο δὲν εἶναι στὸ χωριό. Μὰ ἔμεις πὺ μένουμε δῶ, ἔμεις θὰ πληρώσουμε γιὰ τὲς κουταμάρες πὺ μᾶς λείει.

Και δὲν ἄφισαν τὸν καλόγερο νὰ μιλήσῃ ἄλλη φορὰ. Τὸν ἄρχισαν μὲ τὲς πέτρες και τὸν ἔδιωξαν ἀπὸ τὸ χωριό, λέγοντάς του νὰ πάῃ ἄλλου νὰ τὰ βάλῃ μὲ τοὺς δαίμονες.

Τρεῖς νέοι πὺ εἶχαν τὸ μέρος τους σ' αὐτὸ τὸ λιθοβολισμό, γύριζαν τὰ πόγες στὴν καλύβα τους, ὅπου εἶχαν ἀνάψει φωτιά γιὰ νὰ κάμουν ξυλοκάρβουνα. Στὸ δρόμο μιλοῦσαν βέβαια γιὰ τὸν καλόγερο και γιὰ τὸ Γέρο τοῦ Χάρτς. Ὁ Γιώργος κι' ὁ Μάρκος Βαλδέκ, τὰ δυὸ μεγαλύτερα ἀδελφία, ἔλεγαν ὅτι βέβαια ὁ καλόγερος εἶχε ἄδικο νὰ κατηγορή ἔτσι τὸν ἀγαθὸ Γέρο τοῦ δάσους, μὰ πάντα, γιὰ καλὸ και γιὰ κακὸ, ἔπρεπε νὰ φυλάγεται κανεὶς νὰ μὴν ἔχῃ σχέσεις μὲ ὄντα ὑπερφυσικά. Ὁ Γέρος ἦταν δυνατός, μὰ ἦταν κι' ἐπικίνδυνος. Κι' ὅσοι εἶχαν σχέσεις μαζὺ του, εἶχαν και κακὸ τέλος.

Στὸν ἱππότη τοῦ Ράμπενβαλ εἶχε χαρίσει ἓνα φλογερὸ μαῦρο ἄλογο, πὺ πάνω σ' αὐτὸ νικούσε ὅλους τοὺς ἐχθρούς του. Μὰ μιὰ μέρα, ἄλογο και καβαλάρης ἔπεσαν σ' ἓνα βάραθρο και ποτὲ κανεὶς δὲ μπόρεσε νὰ βρῇ τ' ἀχνάρια τους. Στὴν κυρὰ-Γερτρούδη εἶχε δώσει ἓνα βότανο γιὰ νὰ κάνῃ μονομιᾶς τὸ γάλα βούτυρο κι' ὁ δικαστὴς τῆς ἐπαρχίας τὴν ἔκαψε ζωντανή, γιὰτὶ τὴν κατηγόρησαν γιὰ μάγισσα. Καλύτερα λοιπὸν νὰ κοιτᾶ κανεὶς τὴ δουλειά του, κι' ἂς λείπουν τὰ χαρίσματα τοῦ Γέρου.

Ναι, μὰ ὁ πιδ μικρὸς ἀδελφός, ὁ Μαρτίνος, δὲν ἦταν τῆς ἴδιας γνώμης. Ἦταν ἓνα παιδί τολμηρό, γενναῖο, ὀρμητικὸ και συνεθισμένο στοὺς κινδύνους πάνω στὰ βουνά.

— Μὴν τ' ἀκοῦτε αὐτὰ, εἶπε στ' ἀδελφία του. Ὁ Γέρος εἶναι ἓνα ἀγαθὸ πνεῦμα. Εἶναι ἓνας ἄνθρωπος σὰν και μᾶς. Σκαρφαλώνει στοὺς βράχους, και τρέχει στὰ βουνὰ σὰν τσοπάνος. Κι' ἀφοῦ ζῇ μαζὺ μας, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ μᾶς ἀγαπᾷ. Μὰ κι' ἂν εἶναι ὅπως τὸ λέτε, τί κακὸ μπορεῖ νὰ πάθῃ ὅποιος χρησιμοποίησῃ καλὰ τὰ δῶρα πὺ θὰ τοῦ δώσῃ ὁ Γέρος μας; Μήπως κάνει συμβόλαιο μαζὺ του νὰ πουληθῇ στὸ διάβολο; Δὲ φέρνουν κακὸ τὰ δῶρα τοῦ Γέρου, ἀλλὰ ἡ κακὴ χρῆση τους. Ἐγὼ,

ἂν μοῦδειχν' ἓνα μεταλλεῖο ἀπὸ χρυσάφι, σὰς τὸ λέω ἔαστερα, δὲ θάχανα στιγμὴ: θάρχιζα νὰ σκάσω, πρὶν ἀκόμη φύγῃ ἀπὸ μπροστὰ μου. Και μιὰ και θὰ χρησιμοποιοῦσα χριστιανικὰ τὰ πλοῦτη μου, τί κακὸ μποροῦσα νὰ πάθω;

Ὁ μεγάλος ἀδελφὸς εἶπε ὅτι χρεῖμα πὺ δὲν βγαίνει μὲ ἰδρώτα, ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ χριστιανικὰ. Ἀνεμομαζώματα, διαβολοσκορπίσματα, πὺ λείει ὁ λόγος. Μὰ ὁ Μαρτίνος εἶχε τὸ θάρρος νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῆς γῆς δὲν θάλλαζαν τὲς συνήθειές της.

— Μὴ μιλάς ἔτσι ἀπερίσκεπτα, Μαρτίνε, τοῦπε ὁ μεγάλος. Τὸ χρεῖμα πὺ βγαίνει ἀκοπα, ἔχει κακὰ ἀποτελέσματα.

Μὲ τὴν κουδέντα ἔφτασαν ὡς τὴν καλύβα τους. Ἡ ἀδελφὴ τους φύλαγε τὴ φωτιά. Ἐπείνα νύχτα και τὴν ἔστειλαν νὰ ξεκουραστῇ. Πῆρε τὴ θέση τῆς ὁ μεγάλος, ὁ Μάρκος. Γιατὶ ἔλη τὴ νύχτα, ἔπρεπε νὰ προσέχῃ ἓνας ἄνθρωπος τὴ φωτιά, νὰ μὴ σβύσῃ και δὲ γίνῃ τὸ κάρβουνο.

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΚΙ' Η ΜΑΥΡΗ ΑΡΚΟΥΔΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΑ'.

— Ὁ κύριος Γραμματικὸς ἔχει δίκιο! συμφωνεῖ ὁ ταγματάρχης Μπαμπούμας. Αὐτὲς οἱ ἀρκούδες λέγονται κει-πέρα γ κ ρ ί ζ λ υ κι' εἶναι, ἀλήθεια, πιδ φοβερά θεριά κι' ἀπὸ τὴν τίγρη κι' ἀπὸ τὸ λιοντάρι. Τρέχουν πιδ γογγόρα κι' ἀπὸ τὸ γογγορότερο ἄλογο και, γιὰ νὰ τὲς σκοτώσῃ στὸν τόπο ὁ κυνηγός,

πρέπει νὰ ξέρῃ πὺ νὰ σημαδέψῃ. Γιατὶ και στὴν καρδιά ἀκόμα νὰ τὴ βοῇ ἢ σφαῖρα, μιὰ ἀρκούδα γ κ ρ ί ζ λ υ μπορεῖ νὰ ζήσῃ. Και τότε ἀλίμονο στὸν κυνηγὸ!

— Πὺ λοιπὸν πρέπει νὰ τὴ σημαδέψῃ; ρωτᾷ ἓνας λοχαγὸς τῆς Οἰκονομίας.

— Στὸ ἀριστέρο μάτι, κύριε λοχαγέ! ἀποκρίνεται ὁ ταγματάρχης Μπαμπούμας. Νὰ ἔτσι, ἀκριβῶς ἔτσι...

Κι' ἀπάνω στὸν ἐνθουσιασμό του, μπροστὰ στοὺς κυρίους ἐκείνους πὺ τὸ ἐνδιαφέρο τους ἔχει κορυφωθεῖ, ὁ ταγματάρχης Μπαμπούμας γονατίζει χάμω μὲ τὸνα πόδι και κάνει πὺς σημαδεύει:

— Νά, ἔτσι, ἐκεῖ!...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΜΟΥ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΚΑΘΕ χρόνο, τὴ μεγάλη Πέμπτη, μεγάλη συγκίνηση στὸ σπίτι. Ζημωνόνταν τὰ κουλούρια τῆς Λαμπρῆς. Κι' ὅλα τὰ παιδιά, παρ' ὅλη τὴν ἀπαγόρευση, μαζευόμαστε στὸ δωμάτιο τοῦ ζυμώματος, γιὰ νὰ ἐπισταθῇ καθένα στὸ πλάσιμο τῆς δικιάς του κουλούρας. Εἴχαμε καὶ τὸ σημάδι μας: "Ἀλλή ἔδωξε ἀμύγδαλο πάνω, ἄλλη κουκί κι' ἄλλη ρεδύθι. Μόλις ἐρχόνταν τὰ κουλούρια ἀπὸ τὸ φούρνο, κόκκινα, μυρωμένα κι' ἀφράτα, ἐπαίρνε καθέννας κι' ἐκρυβε σὲ χωριστὸ μέρος τὸ δικό του. Θὰ τὰ τρώγαμε τὸ ἀπόγεμα τῆς Λαμπρῆς, σὰ θὰ μαζευόμαστε ὅλα τὰ παιδιά τῆς γειτονιάς γιὰ τὴν «παρέα». Τὸ τραπέζι γινόταν στὴν ταρατσα κάποιου μισότρελλου ποὺ εἶχε μιὰ παράγκα ἐκεῖ κοντὰ στὰ σπίτια μας. Ἡ χλόη γύρω εἶχε φυτρώσει καὶ τὰ πρῶτα τριαντάφυλλα ἔστελναν πάντα μυρωδιές. Στὴν ἀρχὴ καθόμαστε ἡσυχά, τρώγαμε καὶ πίναμε, — φροντίζαμε πάντα νὰ προμηθευτοῦμε καὶ λίγο κρασί, ἀφοῦ προσφέραμε καὶ στὸν τρελλο-Θανάση, — αὐγὰ, κουλούρια, μεζέδες καὶ τυρί. Μὰ μετὰ τὰ πρῶτα τσουγκρίσματα καὶ τὸ πρῶτο κρασί, ἀρχίζαμε τὰ τραγούδια. Αὐτὸ δὲν ἐπέλεξε τὸ Θανάση. Θύμωνε μονάχα ὅταν σηκώνομαστε καὶ ρίχναμε ματιές ἐρευνητικές στὴν παράγκα, ποὺ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς ἦταν ἀρκετὰ περίεργο: Δυὸ μεγάλες κάσες μὲ κουρελιάρικα σπώματα ἦταν τὸ κρεβάτι του. Στους τοίχους, ἄδεια καὶ σκουριασμένα κουτιά κονσερβῶν ἀντικαθιστοῦσαν τὰ καθράκια. Μιὰ πῆλινη τσανάκα κι' ἓνα πῆλιν δοχεῖο γιὰ νερὸ ἦταν τὰ σκεύη τοῦ μπουφῆ. Σὲ μιὰ γωνιὰ ἓνα κιβώτιο ἀλυσσοδεμένο βρισκόταν. Ὁ Θανάσης φανταζόταν πὼς εἶχε κρυμμένο θησαυρό. Κι' ἀλλοίμονο σὲ μᾶς, ἂν πλησιάζαμε τὸ κιβώτιο...

Κεῖνο τὸ χρόνο, τὰ κουλούρια εἶχαν ἐπιτύχει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Χρυσόκόκκινο, μὲ τὰ τρίτα του αὐγὰ, — κόκκινο, πράσινο καὶ κίτρινο, — καὶ τ' ἀμύγδαλά του, ἓνα ἔλαμπε ἀνάμεσα στ' ἄλλα. Τῶδαλα στὸ τραπέζι μου. Ἐφυγα ὕστερα μὲ μιὰ φίλη μου. "Ὅλη τὴ νύχτα, ὄνειρα χίλια μὲ γαργάλιζαν. Ἐβλεπα πὼς εἶχ' ἐρθεῖ ἡ Λαμπρὴ καὶ τρώγαμε αὐγὰ κόκκινα καὶ κουλούρια. Μὰ πρὶν ἀκόμα τὰ φέρω στὸ στόμα, ἀνοιξά τὰ μάτια. Ὁ πρῶτος ἀργός, πένθιμος χτύπος τῆς καμπάνας ἀντήχησε στ' αὐτιά μου. Μεγάλῃ Παρασκευῇ!

Τὸ σπίτι γέμιζε ἀπὸ τὴ μυρωδιὰ ποὺ σκορποῦσαν τὰ λαμπροκούλουρα. Ὁ πειρασμός μ' ἔξωσε. Ἄν γευόμουν λίγο;

Μὰ ὄχι. Ὁταν ἁμαρτία. Ἐπρεπε νὰ περιμένω δυὸ μέρες ἀκόμα.

Ἡ μέρα, καθὼς κυλοῦσε, μοῦ φαινόταν ἀτέλετη. Καὶ πάντα ἡ φωνὴ τοῦ πειρασμοῦ σταυτιά μου: — «Πάρε, φάγε» ποῖός θὰ σὲ δεῖ;» Ἀλήθεια κανεῖς, μὰ ἡ ἁμαρτία; Μὰ δὲν εἶχα τὴ δύναμη νὰ βαστάξω. Πῆγα καὶ ξεκόλλησα τ' ἀμύγδαλα καὶ τᾶφαγα. Τί ὁμορφα ποῦταν ἔτσι καθουρντισμένα! Μὰ τόσο λίγα! Σκέφτηκα πὼς τώρα ποὺ ἔκαμα τὴν ἀρχή, μποροῦσα νὰ φάγω κι' ἄλλο. Πῆρα τὸ μαχαίρι κι' ἔκοψα ἓνα κομμάτι. Μὰ μετὰ τὴν πρώτη μπουκιά, ὅλη ἡ ἀσκήμια τῆς πράξης μου ἀποκαλύφθηκε στὰ μάτια μου. Πέταξα τὸ κομμάτι κι' ἀρχισα τὰ κλάματα.

Ἔτσι κλαμμένη μὲ βρῆκε ἡ μαμμὰ στὴν κάμαρά μου. Τρόμαξε καὶ μὲ χίλια χάδια κατάφερε νὰ μὲ ἡσυχάσει. Καὶ τῆς ἐξομολογήθηκα — ἄχ! μὲ πόση ντροπὴ! — πὼς ἔφαγα μεγαλοπαρασκεδιάτικα. Μιὰ ἐκφραση λύπης χύθηκε στὸ πρόσωπό της.

«Καὶ τώρα, τίνα μου, τί θὰ γίνῃ; Δὲν τὸ περίμενα ποτὲ ἀπὸ σένα. Τόση λαιμαργία!..» Τὰ δάκρυα πλημύρισαν πάλι τὰ μάτια μου. — Συχώρεσέ με, μαμμά μου! Μοναχὴ μου θὰ τιμωρηθῶ. Δόσε τὴν κουλούρα μου σὲ φτωχούς, κι' ἐγὼ οὔτε αὐτὸ θὰ φάγω τὸ Πάσχα, οὔτε κουλούρα κι' οὔτε στὴν παρέα θὰ πάγω.» Ἡ μαμμὰ ποὺ ἤξερε πόσο θὰ μοῦ κόστιζε αὐτὴ ἡ θυσία, δέχτηκε.

Κι' ἔτσι τὴ μέρα τῆς Λαμπρῆς, ἐνῶ ὅλα τὰ παιδιά γλεντοῦσαν, ἔτρωγαν καὶ τραγουδοῦσαν, ἐγὼ μονάχα, καθισμένη στὸ παράθυρο, σκεπτόμουν πόσο εὐτυχὴς θὰ γενόμουν ἂν ἦμουν δυνατότερη κι' ἀντεῖχα πιότερο στὸν πειρασμό. Μὰ ποῖε δὲν ξανάκαμα τὸ ἴδιο. Ἡ τιμωρία μου ἦταν πολὺ μεγάλη, μὰ καὶ τὸ ἁμάρτημά μου ὄχι μικρότερο.

ELENN PEE

ΑΘΗΝΑ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ

Ἀγαπητοί μου,
Πόλους τοὺς λόγους τοῦ Χρυσόστομου, ὁ πῶς σύντομος εἶναι ὁ πανηγυρικὸς ἐκείνος τοῦ Πάσχα, ὁ περίφημος: «Εἰ τίς εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος ἀπολαυέτω...» Τὸ γιατί καθέννας τὸ καταλαβαίνει: Στὴ χαρὰ τῆς νίκης, τοῦ θριάμβου, τὰ πολλὰ λόγια εἶναι περιττά. Δίγα φτάνουν, κι' ὅσο πιὸ λίγα, τόσο καλύτερα. Μὰ τὴν ἀλήθεια, μόνο ἓνας Χρυσόστομος θὰ μποροῦσε νὰ πῇ γιὰ τὸ Πάσχα τόσο... πολλὰ. Κι' ἐπειδὴ ἐγὼ Χρυσόστομος δὲν εἶμαι, σήμερα δὲν θὰ σᾶς πῶ οὔτε τόσα. Μιὰ κάρτα μόνο καὶ μιὰ φράση ποὺ τὰ λέει ὅλα, ὅλα:

Χριστὸς ἀνέστη!

ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο γιὰ τὴν «Διάπλασι» ἀπὸ τὸν κ. Γρ. Ξενόπουλο].

— Συνεχία ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Πέρ' ἀπὸ τὰσπρα αὐτὰ σπίτια, εἶναι ἀμπέλια, πράσινοι λόφοι κι' ἓνα ποτάμι ποὺ κι' αὐτὸ φαίνεται τώρα γαλάζιο, πράσινο καὶ ρόδινο.

Τὸ φῶς τοῦρανοῦ μεγαλώνει πάντα καὶ πλησιάζει. «ὦ, κάμε γρήγορα νὰ λάμψῃς, μητρικὴ αὐγὴ! Χύσε λίγη ξεστασιά, ἐλπίδα καὶ δύναμη στὸ ἐξαντλημένο αὐτὸ παιδί ποὺ τρέχει μὲ τὰ χέρι' ἀπλωμένα σὲ σένα!

— Εἶναι μακριὰ τὸ Ἐτιόλ; Ξαναρωτᾷ ἓναν ἐργάτη ποὺ περνᾷ δίπλα του.

«Ὁχι· δὲν ἔχει παρὰ νὰκολουθῇ τὸ δάσος «ὄλο δεξιά, ὄλο ἴσα...»

Τὴ στιγμὴν ἐκεῖνὴ τὸ δάσος ξυπνᾷ. «Ὅλο ἐκεῖνο τὸ μεγάλο πράσινο παραπέτασμα, τὸ ἀπλωμένο στὴν ἀκρὴ τοῦ δρόμου, ζωντανεύει. Ἀκούγονται βουιτὰ, γουργουρίσματα, κελαιδισμοί. Τὰ κλαδιά κουνιόνται ἀπὸ βιαστικὰ πετάματα πουλιῶν κι' ἐνῶ τὰ τελευταῖα σκοτάδια διαλύονται στὸν ἀέρα, τὰ νυχθόδια, βαριά καὶ βουδὰ, γυρίζουν νὰ χωθοῦν στὰ κρυφὰ τοὺς ἄσουλαις κι' ἓνας κορυθαλός, ἀπὸ τὴν πεδιάδα, ἀνεδαίνει ἴσια στὸν οὐρανὸ κελαιδώντας γλυκά.

Ὁ Τζάκ δὲν περπατεῖ πιά, σέρνεται. Μιὰ γριά κουρελιάρα, ἀσχημομούρα, περνᾷ τραδώντας μιὰ γίδα.

— Εἶναι μακριὰ τὸ Ἐτιόλ;

Ἡ γριά τὸν κοιτάζει ἄγρια καὶ τοῦ δείχνει ἓνα δρομάκο μὲ χαλίικα ποὺ ἀνηφορίζει στὴν ἀκροασιά. Μ' ὅλη του τὴν κούραση, τὸ παιδί προχωρεῖ... Καταλαβαίνει πὼς πλησιάζει... Ὁ ἡλιος ἔχει βγεῖ κι' εἶναι σχεδὸν ξεστός... Ἡ χλωμὴ ἐκείνη αὐγὴ ἔχει γίνεῖ ἔσπια ποὺ σκορπᾷ ἀχτίδες θαμβωτικές...

Τέλος, ἐκεῖ-πάνω, φαίνεται ἓνα καμπαναριὸ κι' ἓνα σύμπλεγμα ἀπὸ σκεπὲς σπιτιῶν μέσα σὲ πυκνὴ πρασιναδα. Νά, ἐκεῖ πρέπει νὰ φτάσῃ!... Κάνει ἀκόμα μιὰ τελευταία προσπάθεια. Ἀλλὰ δὲν μπορεῖ.

Πέφτει, σηκώνεται, ξαναπέφτει... Κι' ἄξαφνα βλέπει κοντά του, πολὺ κοντά του, ἓνα σπιτάκι κόκκινο, ὁμορφο, στολισμένο ὅλο μ' ἀνθισμένους κισσοὺς κι' ἀγριοτρανταφυλλίες, ποὺ σκαρφαλώνουν ὡς τὸν περιστεριῶνα του κι' ὡς τὸ πυργάκι του ψηλά. Κι' ἀπάνω ἀπὸ τὴν πόρτα, ἀνάμεσα σὲ πασχαλιές, κι' αὐτὲς ἀνθισμένες, ἔχει μιὰ ἐπιγραφὴ μὲ χρυσὰ γράμματα: Parva domus, magna quies.

«ὦ, τὸ χαριτωμένο ἡσυχὸ σπιτάκι, ποὺ τὸ λαοῦσαν οἱ αὐγινὲς ἀχτίδες οἱ χρυσές! Εἶναι κλειστὸ ἀκόμα, ἀλλὰ μέσα δὲν θὰ κοιμοῦνται, γιατί μιὰ γυ-

ναίικα φωνή, δροσερὴ καὶ χαρούμενη, τραγουδαί.

Θέ μου!... Αὐτὴ ἡ φωνή, αὐτὸ τὸ τραγούδι!... Ὁ Τζάκ νομίζει πάλι πὼς ὄνειρεύεται. Μ' ἄξαφνα οἱ δυὸ πράσινες γρίλλιες ἐνὸς παραθύρου κροτοῦν στὸν κόκκινο τοίχο καὶ ποροσιάζονται μιὰ νέα γυναικία λευκοφόρα.

— Μαμμά!... μαμμά!... κράζει ὁ Τζάκ μ' ἀδύνατη φωνή.

Ἡ γυναίκα στέκεται ἐκπληκτη, ἀκούει, κοιτάζει, ψάχνει μὲ τὰ μάτια τὰ θαμπωμένα ἀπὸ τὸν ἥλιο... Καὶ τέλος βλέπει, διακρίνει κατ' ἁμῶν ἓνα χλωμό, πελιδνὸ παιδί, κουρελιασμένο, κατσκοινισμένο, ξεπνεωμένο, μισόνεκρο.

— Ὁ Τζάκ! φωνάζει σπαραχτικὰ.

Σὲ λίγο βρίσκεται κοντά του. Καὶ μ' ὅλη τὴ θερμότητα τῆς μητρικῆς τῆς καρδιάς, ξεσταίνει τὸ μισόνεκρο παιδί, τὸ παγωμένο ἀπὸ τοὺς τρόμους, τὴν ἀγωνίαν, τὸ κρύο καὶ τὸ σκοτάδι τῆς περασμένης του νύχτας. — Τζάκ!... παιδάκι μου!...

Η'.

Parva domus, magna quies.

— Ὁχι, Τζάκ, ὄχι παιδάκι μου, μὴ φοβάσαι! δὲν θὰ ξαναγυρίσῃς πιά σ' ἐκεῖνο τὸ καταραμένο σχολειό... Ἀκούς ἐκεῖ νὰ χτυποῦν τὸ παιδί μου!... Πὼς τόλμησαν τέτοιο πράγμα;... Καλὰ ἔκαμες κι' ἐφυγες... Ἐλα, μὴ μὲ κοιτᾷς μὲ τόσο λυπημένα μάτια! Δὲν θὰ ξαναγυρίσῃς σὸς λέω. Καὶ πρῶτα-πρῶτα δὲν ἐννῶ νὰ σὲ χωρισθῶ πιά. Θὰ σοῦ συγυρίσω ἐδῶ μιὰ ὁμορφὴ καμαρούλα. Νὰ ἴδῃς τί ὠραία ποὺ εἶναι στὴν ἐξοχή! Ἐχομε κόττες, κουνέλια, μιὰ γίδα, ἓνα γαϊδουράκι καὶ περιστέρια, περιστέρια πολλά. Ἡ κιωτὸς τοῦ Νῶε εἶν' αὐτὸ τὸ σπίτι. Ἀλήθεια, ξέχασα πὼς δὲν ἐτάισα τὰ πουλιά μου. Ὁ ἐρχομός σου μὲ σάστισε. Τὴ στιγμὴν ποὺ σὲ εἶδα... στὸ δρόμο... σὲ τέτοια κατάσταση!... Ἐλα, κοιμήσου, ξεκουράσου ἀκόμα λίγο. Θὰ σὲ ξυπλώσω τὴν ὥρα ποὺ θὰ φάμε. Πιὲς ὅμως πρῶτα αὐτὸ τὸ ζουμάκι... Ξέρεις, ὁ κ. Ριθάλ, ὁ γιατρός μας, λέει: «Γιὰ νὰ συγυρίσῃς, δὲν χρειάζεται παρὰ ἀνάπαυση καὶ τροφή»... Ἦταν καλὸ; σοῦ ἄρεσε; Ἡ κυρὰ-Παγώνα τὸ ἔκανε... Ἀχ, ὅσο συλλογιέμαι πὼς ἐγὼ κοιμόμουν ἡσυχῇ, ἐνῶ σὺ ἔτρεχες μονάχος στοὺς δρόμους!... Εἶναι φοβερό!... Ἀ, ἀκούς τὰ περιστέρια μου ποὺ μὲ φωνάζουν; Πάω νὰ τὰ ταῖσω! Κοιμήσου, παιδί μου!

Καὶ βγήκε νὰ ταῖσῃ τὰ ξεχασμένα πουλιά της, ἐλαφριά, χαρούμενη, νέα κι' ὁμορφὴ ὅπως πάντα, ἂν καὶ λίγο

λιοκαμένη. Φοροῦσ' ἓνα ἀπλὸ ἐξοχικὸ φουστάνι κι' ἓνα ψάθινο καπέλλο μὲ λουλούδια. Χαιρόταν τὴν ἐξοχὴ τῆς σὴν παιδί.

Ὁ Τζάκ μέσα δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῇ. Οἱ λίγες ὥρες ποὺ ἀναπαύθηκε ὅταν ἔφτασε, τὸ μπάνιο ποὺ ἔκαμε ὕστερα, τὸ ζουμί τῆς κυρὰ-Παγώνας καὶ προπάντων ἡ ἀντοχὴ τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἐθαυματουργήσαν. Εἶχε ξεκουραστῇ, εἶχε συνέλθει. Καὶ κοιτάζε ὁλόγυρα ἡσυχὸς κι' εὐχαριστημένος.

Ἡ κάμαρα ὅπου βρισκόταν, δὲν εἶχε βέβαια τὸ λούσο ποὺ ἤξερε στὸ βουεδάρτο Ὁσμάν. Ἦταν ὅμως μεγάλη, φωτεινὴ κι' εἶχε ὠραία ἐπιπλα ἄσπρα

«Βγήκε νὰ ταῖσῃ τὰ πουλιά...» (Σελ. 177, στ. α')

καὶ σταχτιά. Ἐξω, ἡ γαλήνη τῆς ἐξοχῆς οἱ ἀνάλαφροι χτύποι τῶν κλαδιῶν ἀπάνω στὰ τζάμια, τὰ γουργουρίσματα τῶν περιστεριῶν ἀπὸ τὴ σκεπή, οἱ ποικίλες κραυγὲς τῶν πουλιῶν τῆς αὐλῆς καὶ τὰ γλυκά ἐκείνα «πρρρ!... πρρρ!...» ποὺ τοὺς ἔκανε ἡ μητέρα του.

Στὴν εὐχαρίστηση ποὺ ἀσθανόταν τώρα ὁ Τζάκ, ἓνα μόνο πράγμα τὸν πείραζε: τὸ πορταῖτο τοῦ Νταρζαντὸν ἐκεῖ ἀντικρὺ του, σὲ μιὰ πόρτα ὑπεροπτική, μὲ τὸ χέρι ἀπάνω σ' ἓνα μισανοιχτὸ βιβλίο, μὲ τὰ μάτια σκληρὰ καὶ ψυχρά.

Ποῦ νὰ ἦταν αὐτός; Γιατί δὲν ἀκούγεται; Δὲν εἶχε πάρει, καθὼς ἔλεγον, τὴν μητέρα του; Δὲν εἶχε γίνεῖ πατριός του; Καὶ δὲν κατοικοῦσε μαζί της στὸ ἐξοχικὸ ἐκεῖνο σπιτάκι ποὺ τὸν εἶχε ἀκούσει κάποτε νὰ ὀνειροπολεῖ;

Τέλος, στενοχωρημένος ἀπὸ τὸ βλέμμα ἐκεῖνο τῆς φωτογραφίας ποὺ τὸν παρακολουθοῦσε σὰ μιὰ ἐρώτηση ἢ μιὰ

μομφή: «γιατί ἐφυγες, κύριε, ἀπ' τὸ σχολειό σου;» — σηκώθηκε καὶ κατέδρα νὰ βρῇ τὴ μητέρα του.

Ἦταν ἀκόμα στὴν αὐλὴ καὶ παιδεύονταν μὲ τὰ ζωντανά της. Ἡ κυρὰ-Παγώνα γελοῦσε μὲ τὴν ἀδεξιότητα τῆς κυρίας της, ποὺ φοροῦσε καὶ γάντια ὡς τὸν ἄγκωνα γιὰ νὰ μὴ λερώνεται, — μὰ γίνετο δουλειὰ μὲ γάντια; — ἐνῶ καθάριζε κι' ἡ ἴδια τὸ σπιτάκι τῶν κουνελιῶν. Αὐτὴ ἡ κυρὰ-Παγώνα ἦταν γυναίκα ἐνὸς δασοφύλακα καὶ πηγαινε κάθε μέρα νὰ συγυρίξῃ καὶ νὰ μαγειρεύῃ στὶς «Καστανούλες», — γιατί ἔτσι λεγόταν ἡ μικρὴ βίλλα ποὺ κατοικοῦσε ἡ μητέρα τοῦ Τζάκ, ἀπὸ μερικές ἀγριοκαστανιές ποὺ εἶχε στὴν ἀκρὴ τοῦ περβολιοῦ.

— Χριστέ καὶ Παναγιά, τί ὁμορφο ποὺ εἶναι τὸ ἀγοράκι σας! ἔκαμε κατενθουσιασμένη ἡ χωριάτισσα μόλις εἶδε τὸν Τζάκ.

— Ἀλήθεια, κυρὰ-Παγώνα μου; Δὲν εἶχα δίκιο ὅταν σοῦ τῶλεγα;

— Δίκιο καὶ δίκιο, ἀρχόντισσά μου! Καὶ πὼς σᾶς μοιάζει!... Καλημέρα, μικρὸ μου! Μάφινεις, νὰ σὲ χαρῶ, νὰ σὲ φιλήσω;

Στάθηκε καὶ τὸν φίλησε ἡ γριά, κοιτάζοντας μὲ καμάρι τὴ μαμμά του. Χαιρόταν ὄχι τόσο ποὺ τὸν ἔλεγον ὁμορφο, ὅσο ποὺ ἔδρισκαν πὼς τῆς μοιάζει.

— Ἐλα, τοῦ εἶπε ἡ Ἰδα, ἀφοῦ δὲν μπορεῖς νὰ κοιμηθῇς, νὰ σοῦ δεῖξω τώρα τὸ σπίτι.

Κατέδρασε τὴ φούστα της ποὺ τὴν εἶχε ἀνασηκωμένη, πήρε ἀπ' τὸ χέρι τὸ παιδί καὶ τὸ τριγύρισε σ' ὅλη ἐκείνη τὴν ἰδιόρρυθμὴ κατοικία. Ἀπείχε μόλις μιὰ τουφεκιὰ ἀπ' τὸ χωριό. Τὸ κεντρικὸ κτίριο ἦταν ἓνα παλιὸ κυνηγετικὸ περίπτερο, — παράρτημα ἄλλοτε μεγάλου πύργου τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου ΙΕ', — ὅπου εἶχαν προσθέσει τελευταῖα τὸ πυργάκι ἐκεῖνο καὶ τὸν περιστεριῶνα μὲ τὸν ἀνεμοδείκτη του. Εἶχε σταῦλο, ἀποθήκη κι' ἓνα μεγάλο δειντρόκηπο ποὺ συνόρευε μὲ τὸ δάσος τοῦ Σενάρ.

Πῆγαν παντοῦ κι' ὕστερα ἀνέβηκαν στὸ πυργάκι ἀπὸ μιὰ σκαλίτσα γυριστή, ποὺ εἶχε φεγγίτες μὲ πολὺχρωμα γυαλιά. Μιὰ μεγάλη, ὁλοστρογγυλὴ σάλα, φωτισμένη ἀπὸ τέσσερα ἀψιδωτὰ παράθυρα, ἐπιπλωμένη μ' ἓνα ντινὸ γύρο-γύρο καὶ στολισμένη μὲ διάφορα παλιὰ κομψοτεχνήματα. Στὴ μέση σχεδόν, ἓνα πελώριο τραπέζι-γραφεῖο, γεμάτο βιβλία καὶ χαρτιά.

— Ἐδῶ ἐργάζεται, παιδί μου, ὁ πατριός σου, εἶπε ἀπ' τὸ κατώφλι τῆς πόρτας ἡ Ἰδα, μὲ τόσο σεβασμὸ σὰ νὰ τοῦδειχνε ἐκκλησιά.

— Ἀ! ἔκαμε ὁ Τζάκ σὰ νὰ τρώμαξε. (Ἀκολουθεῖ)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

[Αριθ. Έγκρ. 111]

Θυμάμαι ξωηρά ένα Μεγάλο Σάββατο σά νάταν χτές. Πάνε πολλά χρόνια από τότε. Οι μεγάλες γιορτές περνούσαν χωρίς νάχουν και μεγάλη σημασία για μένα. Έβλεπα μόνο εξαιρετικές ετοιμασίες κι' αυτό μ' εύχαιρο-στούσε. Τίποτα άλλο. Κείνη τη χρονιά όμως — ήμουν επτά χρόνων — ή μαμμά μ' έκρινε, φαίνεται, αρκετά μεγάλη και θελησε να μου εξηγήσει τη σημασία της μεγάλης γιορτής. Καθήσαμε λοιπόν πλάι-πλάι στον καναπέ και άρχισε να μου μιλεί. 'Εγώ άκουγα με κατανυκτική προσοχή. Είχα τη δίχα πάντα να μαθαίνω...

Τά μάτια μου τότε τότε δακρύζανε και ή καρδιά μου σφιγγότανε, καθώς άκουγα τα τόσα βάσανα του Χριστού. Τελειώνοντας, ή μαμμά πρόσθεσε: — «Απόψε, λοιπόν, παιδάκι μου, στίς δώδεκα τα μεσάνυχτα, ό Χριστός μας πού τον σταύρωσαν οι Έβραίοι, θ' αναστήθει. Ή πλάκα του τάφου Του θ' ανοίξει και θ' ανεβεί στα ούράνια...»

Γούρλωσα τα μάτια μου από κατάπληξη και δέν ρώτησα πιά τίποτα. Άκούμπησα μόνο το κεφάλάκι μου κάτω στά μαξιλαράκια του καναπέ και άρχισα να σκέπτομαι. Ή φαντασία μου δούλεψε με πυρετό. Φανταζόμουνά με θεοράτη πλάκα ν' ανοίγει ξαφνικά μονάχη της και, από ένα λάκο βαθύ και σκοτεινό, να βγαίνει ό Χριστός με τα μακροά Του γένεια και με τις γλυκές φτερούγες Του, — μιά ναι, δάχε και φτερά, γιατί τότε πώς θά πετούσε στον ούρανό; — κι' όλοι γύρω θά γονατίζανε να τον προσκυνήσουνε. Θέ μου!

Όλη μέρα το κορμί μου ριγοῦσε από μία βαθειά συγκίνηση μιά και κάποιον άόριστο φόβο. Μ' είχα πιάσει νευρική άνυπομονή. Κάθε τόσο έβγαίνα στο μπαλκόνι ή στην τζαμαρία για να δώ άν νύχτωσε.

Κατά τίς έννιά το βράδυ, ή μαμμά μου είπε να κοιμηθώ και όταν θάρθει ή ώρα για την Άνάσταση, θά με ξυπνήσει. Στην άρχή δέν ήθελα, μιά έπειτα υποτάχτηκα. Μ' όλο πού βρισκόμουνά σε υπερδιέγερση, ή πολλή σκέψη μ' είχα κουράσει και ό ύπνος δέν άργησε να με πάρει.

Ξύπνησ' από κάτω δυνατόν κρότους. Σηκώθηκα άπάνω μ' έτριψα τά μάτια μου. Κοίταξα γύρω, κανείς. Φώναξα παραπονοίρικά: «Μαμμά, μαμμά!» Άκουσα βήματα στο διάδρομο' μπήκε ή ύπνιόρετρα. — «Πήγανε στην Άνάσταση, μωπέ, κοιμόσουνά και λυπηθήκανε να σε ξυπνήσουν...» Μ' έπιασε ένα άκράτητο κλάμα. Μά βέβαια! έμένα ποιος να με θυμήθ; το πιο μικρό από έξη παιδιά, τί με θέλανε έμένα μαζί τους, για μελεάδες;

Κείνη τη στιγμή άκούστηκαν εξακολουθητικές τουφεκιές και οι καμπάνες χτυπούσαν δαιμονισμένα. Μοῦρθε μιά σκέψη: ό Χριστός μπορεί να μην είχε άνεβεί ακόμα στον ούρανό, ίσως να τον προφτάσω στα μισά. Πετάχτηκα από το κρεβάτι μου, φόρεσα γρήγορα τις παντοφλίτσες μου και άνέβηκα δυο-δυο τά σκαλιά της ταράτσας. Μπροστά μου ή Άκρό-πολη ύψονόταν επιβλητική, γιγάντια. Ή νυχτερινή δροσιά, μ' όλη τη γλύκα της άνοιξης, μού πάγωσε το πρόσωπο' το κορμάκι μου ρίγησε όλο. Ξαφνικά μερικές ρουκέτες δόνησαν τον αέρα. Σάστισα. Τά γόνατά μου λυγίσανε. Ή φαντασία μου, από τά όνειρα, από τά λόγια της μαμμάς, από τη σκοτεινιά της νύχτας, άναψε πολύ. Και ό, αυτό πού είδα ήτανε θείο!.. Άνάμεσα στον καπνό και στίς σπίδες πού πετούσαν τά πυροτεχνήματα, μού φάνηκε πώς είδα τον Χριστό ν' ανασταίνεται. Ναι, τον είδα, με τά μακροά Του γένεια, με τά φτερά Του και με το χέρι Του άπλωμένο σά να μούδινε φιλία και εύχές. Τ' άστέρια — άχ! πώς λάμπανε! — έρριχναν φως για ν' άνεβαίνει.

«Ό Χριστούλης!» μουρούρισα τρέμοντας. Ή καρδιά μου τρεμούλιασε, τά γόνατά μου κόπηκαν και χάνοντας τις αισθήσεις μου, σωριάστηκα χάμω.

Πώς τη θυμάμαι τώρα! Ήταν ή ευτυχέστερή μου νύχτα.

Βασίλισσα στίς Παπαρούνες

Πώς τη θυμάμαι τώρα! Ήταν ή ευτυχέστερή μου νύχτα.

Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ

[Αριθ. Έγκρ. 109]

«Άχ! τον θυμούμαι τότε καίμενο, σάν να ήταν χθές ακόμα, σάν να τον βλέπω μπρός μου. Μ' ένα μακρύ μανδύα, μ' ένα παλιό σχισμένο πηλίκι, καθόταν πάντα σταυροπόδι, στο ίδιο μέρος, παίζοντας ακούραστα μιά φλογέρα χάλκινη. Τυφλός ό καίμενος, με το χλωμό του πρόσωπο, με τ' αδύνατα κοκκαλιάρικα χέρια του, έμοιαζε σωστό έρείπιο, συντριμπί της ζωής. Κοντά του ένα μικρό κοριτσάκι με καταξέσχισμένα φορέματα και μ' ένα μαντίλι στο κεφάλι, κρατούσε στα λιγνά ποδαράκια του ένα πιατάκι με λίγες δεκάρες. Ό άμοιρος πατέρας έπαιζε πάντα τον κάθε καϊνί, την κάθε λύπη της ψεύτικης αυτής ζωής» κι' ό κάθε διαβάτης πού περνούσε και είχε δοκιμάσει δυστυχίες, και ήξερε πώς βγαίνει το καθημερινό ψωμί, συμμεριζότανε τον πόνο του τυφλού και στο μικρό πιατάκι τούριχνε ευσελαχητικά καμμάτια δεκάρας.

Κάθε μέρα πού αναγκαζόμουνά να περάσω από κει για να πάω στο Γυμνάσιο, πάντα τον έβρισκα και τούριχνά την τακτική μου δεκάρα. «Ήρθε το καλοκαίρι, πήγα στην πατρίδα μου, και μετά τις διακοπές, ξαναγύρισα στην Άθή-

να. Άλλά τότε δέν τον ξαναείδα. Τί να έγινε; Πού να βρισκότανε; Ίσως ό Πανάγαθος Θεός πού βλέπει από ψηλά τον κάθε άνθρωπο, τον λυπήθηκε και θέλησε να τον απαλλάξει από το αιδωινό του μαρτύριο' και ποιος ξέρει σέ ποιο έρείπιο, σέ ποιο υπόγειο, ένα ώρατο πρωί, πήρε την αγαθή του ψυχούλα και τον άνάπαψε.

Αναδρομή της Άττικής

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΗΣ ΞΑΛΗΣ

[Αριθ. Έγκρ. 105]

Τη νύχτα, όταν σκέπτομαι στην άκρη τη γαλήνη, Έξαφνα βλέπω αντίκρυ μου την όμορφη σελήνη.

Άπάνω από τη θάλασσα δειλή-δειλή προβάλλει. Και μονοπάτι άργυρό άπλώνει στ' άκρογαίλι.

Άχ! άν το πάω, άν το διαβώ, πού τάχα θά με βγάλ; Μήπως ψηλά στον ούρανό; και θά κατέβω πάλι;

Ζουλέικα

ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

[Αριθ. Έγκρ. 103.]

Άπό την προηγούμενη μέρα κάναμε άπόφαση να πάμε στην έξοχή και νύχτα είμαστε στο πόδι. Σηκώθηκα και κινήσαμε με μία μεγάλη ευχαρίστηση.

Άφού κάναμε ένα ώρατο περίπατο με τά πόδια μας, — γιατί ή έξοχή ήτανε κοντά, — φθάσαμε όταν ό ήλιος έβγαίνε από τά βουνά. Τά πεύκα είχαν μιά θαυμάσια μυρωδιά όπως πάντα, πού όμως ύστερα από τη βροχή ήταν ακόμα πιο θαυμάσια. Τά πουλιά κελαιδούσαν πάνω στα κλωνάρια των δένδρων και το κελάδημά τους ήταν ή μόνη φωνή πού άκουγότανε στην ερημική αυτή έξοχή. Παρέκει, στή ρίζα ενός πεύκου με άπλωτά κλαριά, ζητά άνάπαυση ό μικρός βοσκός με τά πρόβατά του. Τά πρόβατα κοιμούνται γαλήνια, τίποτα δέν ταράζει τον ύπνο τους. Το κοντινό καίκακι τρέχει δομητικό φθάνοντας ως τη θάλασσα, πού σ' αυτή τά καίκακα σαλπάρουνε γοργά. Οι ψαρόβαρκες είναι δεμένες στο λιμάνι και σ' αυτές παιδιά χοροπηδούν παίζοντας. Ή γαλανή θάλασσα κάπου-κάπου ταράζεται από μικρά κυματάκια πού σπάνε αλαλά στην άμμουδιά. Είναι μιά γαλάζια άνοιξιάντικη μέρα και ό ήλιος ρίχνει τις άχτίες του στο παραθαλάσσιο χωριούδακι με τις τόσες του χάρες, πού γίνεται έτσι πιο τερπνό.

Και δέν μās έκανε κουράγιο να φύγουμε. Μείναμε όλη την ήμέρα. Μονάχα σάν ό ήλιος έγειρε πίσω απ' τά βουνά, τότε αφήσαμε την έξοχή. Κιόθενάς μας είχε μαζέψει από ένα μπουκέτο μενεξέδες. Περπατώντας, φθάσαμε στο σπίτι όταν ή πόλη ήταν πιά βυθισμένη σε σκοτάδι βαθύ...

Έλληνικόν Ίδεώδες

[Αριθ. Έγκρ. 103.]

Άπό την προηγούμενη μέρα κάναμε άπόφαση να πάμε στην έξοχή και νύχτα είμαστε στο πόδι. Σηκώθηκα και κινήσαμε με μία μεγάλη ευχαρίστηση.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΥΥΠΝΟΣ

[Αριθ. Έγκρ. 115]

Οί ποντικοί, μιά φορά, έπέτυχαν μιά σιταποθήκη και για πολλόν καιρό ζούσαν ευτυχισμένοι. Άλλά, όταν ό κύριος της σιταποθήκης το κατάλαβε κι' έφερε μιά γάτα, οί ποντικοί βρέθηκαν σέ πολύ μεγάλη στενοχώρια.

Δέν ήταν μέρα πού να μη πιαστούν από τη γάτα δυό, τρεις και περισσότεροι ποντικοί.

Άπεφάσισαν τότε να μαζευτούν όλοι, και να σκεφθούν τ' έπρεπε να κάμουν, για να ξεφύγουν από τά νύχια της γάτας.

Άφού μαζεύτηκαν σ' ένα ασφαλισμένο μέρος, κι' άφού πολλοί είπαν διάφορες γνώμες, ένας μικρός ποντικός πετάχτηκε κι' είπε: «Άκούστε μιά θαυμάσια ιδέα. Για να γλυτώσουμε από τη γάτα, πρέπει να της κρεμάσουμε ένα κουδούνι στο λαιμό. Έμεις άκούμε καλά, θά την άκούμε από μακριά και, πριν μās ζυγώσει, θά κρυβόμαστε. — «Ω! Ω! Ύπεροχα! μπράβο! εύγε!» φώναξαν οί άλλοι κι' άρχισαν να χοροπηδούν και να έπαινουν όπως μπορούσαν καλύτερα το μικρό ποντικό.

Όταν ήσύχασαν λίγο, ένας γέρο-ποντικός σηκώθηκε κι' είπε: — «Πάει καλά! σ' όμους, μικρούς μου, πού έπρότεινες αυτό, θά λάβης και τον κόπο να κρεμάσεις το κουδούνι στο λαιμό της γάτας. — «Εγώ!», είπε ό μικρός ποντικός. «Όχι, ποτέ μου δέ θά τολήσω να το κάμω.»

— «Ούτε εγώ!...» είπαν ένας-ένας κι' όλοι οι ποντικοί.

Άλλά σ' αυτό το διάστημα άκούστηκε ή φωνή της γάτας. Όλοι τότε διασκορπίστηκαν έδω και κει.

[Μετάφραση] **Άσπρος Παλιάτσος**

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Πόσο χρονών είσαι μικρέ;
— Τώρα δέ θυμώμαι. Πέρσι όμως ήμουν δέκα.

Έλληνική Δίξα

— Γιατί κλαίεις, μικρούλι μου;
— Έχασα το σπίτι μας.
— Μά πού κάθεσαι;
— Στην καρέκλα!

Ίδανισμός

Ή θεία στο Νίκο:
— Γιατί έχεις στον ώμο σου το Γιώργο; Γύφτος είσαι;
Κι' ό μικρός Γιώργος:
— Δέν είναι Γύφτος, είναι γαϊδούρι!

(Γεγονός) **Δημ. Σπυρόπουλος**

Ή μαμμά δοκιμάζει το γλυκό να ιδώ άν πέτυχε. Κι' ό Τάκης:
— Μαμμά, θές να σε βοηθήσω;
Άνθρωπος

«Ό Τοτός: — Μαμμά, ιδές αυτό το σκυλί. Με παίρνει, φαίνεται, για γατάκι, γιατί μού βγάζει τη γλώσσα του.

Μικρός Πλοίαρχος

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

«Όσοι έληξε ή συνδρομή των, όφείλουν να την άνανέωσουν το ταχύτερον.»

«Όσοι δέν έστειλαν το υπόλοιπον της συνδρομής του προηγούμενου έτους, παρακαλούνται να το στείλουν.»

«Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος εις την κίνηση, πρέπει να στείλουν δε. 10 δια να πάρουν ψευδώνυμον και να προτείνουν δύο-τρία της άρεσκείας των προς έκλογήν.»

Διά το Μνημείον του Πολέμου δεκτά κάθε προσφορά, και ή μικροτέρα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθήναι, 38 δδός Ευριπίδου την 25 Απριλίου 1926.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ! Στέλνω τον άσπασμό της αγάπης σε όλους σας και παρκαλῶ τον Άναστάνα Χριστό να σας φωτίξη πάντα στο καλό. Και του χρόνου, αγαπημένα μου παιδιά με υγεία, χαρά και εύτυχία.

Άπό το περασμένο φύλλο, καθώς θά παρατηρήσατε, το περιοδικό μας τυπώνεται στο νέο καλλιτεχνικό Τυπογραφείο του κ. Σ. Σεργιάδη, έδός Γεωργίου Σταύρου. Έφυγα από τον κ. Μακρή, άν και ήμουν τόσο ευχαριστημένη, γιατί μού έπεφτε κάπως μακριά εκεί πέρα πού είναι το μεγάλο αυτό Τυπογραφείο, κατά το Βοτανικό. Κι' ή άπόσταση ήταν ό κυριότερος λόγος πού δέν μπορούσα να τυπώω πάντα το φύλλο έχωλαίρω. Άλλά στο νέο Τυπογραφείο, δυό βήματα απ' το γραφείο μου, ή εύκολία είναι κι' ή μένα μεγάλη και το φύλλο θά βγαίνει έτσι τακτικά. Το Σάββατο πρωί θά το έχουν οί συνδρομητά των Άθηνων, κι' ός την Κυριακή, το πού τη Δευτέρα, θά το έχουν κι' οί συνδρομητά των Έσπαρχων. Όσο για την καλλιτεχνική εμφάνιση, δέν σάς λέγω τίποτα. Την βλέπετε και πιστεύω να έχετε πολύ ευχαριστημένοι.

Είδα, Αναδρομή της Άττικής, ότι έκαμε κουμπαρά για να κοιτήσης σιγά-σιγά τι «Άπαντα» έχω πούλω. Είσα πολύ άξιόπαις γι' αυτό. Ένοσείται όμως ότι πρώτα-πρώτα θά διαλέξης τά βιβλία πού είναι για την ηλικία σου' πείτα τάλλα πού θά τά διαβάσης αργά-αργά. Ή διαφορά μεταξ' όρου και φιλοσόφου σήμερα είναι μεγάλη. Άλλοτε όλοι έλέγον σόφοι. Ό Σωκράτης: πρώτος, ή ό Πλάτων. ώνόμασε τον αυτό του, από μετρι-φροσύνη, φιλόσοφο, δηλαδή φίλο άπλως της σοφίας, των σοφών. Έκτοτε έμως ή σοφία έχωρήθη εις έπιστήμη και φιλοσοφία, δηλαδή έγινε μιά μετρίστη έπιστήμη, — ή έπιστήμη, πού με, της σκέψης, — και φιλόσοφος λέγεται ειδικώς έκτενος πού καταγίνεται στην έπιστήμη αυτή, είτε δημιουργεί δικά του φιλο-

σοφήματα, είτε διδάσκει ή κρίνει τά φιλοσοφήματα των άλλων. Έτσι έχουμε την καθαυτό Φιλοσοφία και την Ίστορία της Φιλοσοφίας. Σοφός λοιπόν, σήμερα, λέγεται κείνος πού έξέρει πολλά' αλλά φιλόσοφος κείνος πού σκέπτεται άπάνω σ' αυτά πού έξέρει. Κι' ό φιλόσοφος βέβαια είναι σοφός όσο κι' ένας έπιστήμων (κάποτε μάλιστα όσο πολλοί έπιστήμονες μαζί!) ένας έπιστήμων όμως σοφός δέν είναι και φιλόσοφος, παρά μόνον όταν φιλοσοφεί.

Άπεναντίας, Ψυχή, εύλογώ το Μνημείο πού σ' έκαμε να μού γράψης από τό τώρα γράμμα. Ναι, είναι μιά καλή ιδέα αυτή: καθένας πού μού γράφει, να βάζη στο γράμμα του και μιά δραχμή για το Μνημείο του Πολέμου. Κάτω, βλέπεις, την πρόταση εκ μέρους σου. Κι' άν ό φίλος μου θελήσουν να την δεχθούν και να μού στείλουν από μιά δραχμή κάθε φορά πού μού γράφουν, γρήγορα βέβαια μπορεί να μαζευθώ το ποσό. Τι κοστίζει μιά δραχμή κάθε-τόσο; Θά το θυμούνται όμους; Έδώ είναι το ζήτημα... Και σημειώσε ότι δέ κ. Κουλουρής έχει τελειώσει σχεδόν τη μαρμαρίνη προτομή και, άν είχαμε τά χρήματα πού χρειάζονται, θά μπορούσαμε να τη στήσουμε σε λίγες ήμέρες.

Μαγεμένο Άκρογιάλι, ήθελα να σοι άπαντήσω σ' όλ' αυτά πού μού γράφεις, άλλ' άφού μού λές ότι φοβάσαι μη σανακαλύψουν, θά σου εκφράσω μόνο τη χαρά μου για το γράμμα σου και την έλπίδα πώς θά λχθαίνω κάπου-κάπου ένα τέτοιο.

Σ' εύχαριστώ πολύ, Μέλισσα, πού δέν παύεις να με διαβάζεις, και βέβαια όφείλεις και στίς ένέργειές σου το εύχάριστο γεγονός ότι έγώ πέρσι, στην τάξη σου, δέν ήταν ούτε μιά Διαπλάσσοπύλα, φέτος είναι όκνη. Ναι, πάντα διορθώνω λιγάκι τις Άσκήσεις πού παίρνω από τις Συλλογές σας και γίνονται έτσι καλύτερες. Όσο για τά μυθιστορήματα, φυσικά το ενδιαφέρον τους θαξάνει από φύλλο σε φύλλο.

Τό φενακιστικίπιον, Έυστράτιε Παζινέ, πού άνέφερε ό κ. Φαίδων στην Έπιστολή του, γαλλικά λέγεαι phenakistiscope και παρτάται από το έλληνικό φένε-φενανκιστής, φενανκιστικός, και σκοπῶ. Άλλωστε θά γαρρίζεις τις λέξεις: φενάκη και φενανκίζω (άπατῶ). Ό έφευρέτης του έδωσε αυτό το όνομα σά να ήθελε να πεί ότι είναι μιά όπτική άπάτη. Ό κ. Φαίδων δέν σάς το περιέγραψε, γιατί είναι γνωστό από τη Φυσική.

Άποτελείται από ένα περιστρεφόμενο κύλινδρο, πού μέσα, γύρω-γύρω, έχει μιά σειρά εικόνων κινηματογραφικών. Καθώς γυρίζει ό κύλινδρος, βλέπεις κανείς αυτές τις εικόνες από κάτω σχισμάδες πού έχει έπίσης γύρω γύρω. Και δυνάμει του νόμου της «διάρκειας των όπτικών έντυπώσεων», νομίζει πώς βλέπει τά ζωγραφισμένα πράγματα ή πρόσκαιρα έν κινήσει. Την άρχή αυτή το Κινηματογράφον, γνωστή επίσης, σάς την εξήγησε ό

κ. Φαίδων στην πρώτη του έπιστολή. Ή Κική είχε άρρώστειες και για αυτό ή καίρινη δέν μού έγραφε τόσο καιρό. Έυτυχώς τώρα είναι καλά κι' αυτή και στο σπίτι της όλοι. Μόνο πού τά βρίσκει μπα-στούνια στο έσπαθίωμα. Ρωτά τις φίλες της αν είναι γραμμένες στη Διαπλάσι για να τις γράψη κι' άκούει: «Ναι, έσένα περίμενα! είμαι γραμμένη από χρόνια!» Για μιά στιγμή απελπίζεται, αλλά ξαναρχίζει. «Ε, κάποτε θά βρῆ και καμιά άγραφη για να τη γράψω...» Ή μικρή μου φίλη μού διηγείται κι' άλλα πολλά, παρατηρώ δέ με χαρά μου ότι τώρα δέν κάνει καθόλου άνορθογραφίες. Και το «καί-μένη» ακόμα το γράφει με ι, έγώ τόσοι και τόσοι το γράφουν με υ. Το άπογοιτεύομαι όμως είναι λάθος, θέλει με η' κι' είναι το μόνο λάθος πού της βρήκα.

Οί πρώτες εύχές πού έλαβα για το Πάσχα, ήταν οί δικές σου, Φιλόμουσε, και σ' εύχαριστώ πολύ καθώς και τάδελφια. Σοῦ έστειλα τούς δυό τόμους του «Παιδικού Θεάτρου και χαίρω για τη φιλομουσία σου και τη φιλοπονία σου. Έπειτα να εξακολουθήσης και βέβαια δέ, θά το μετανιώσω!»

Εύχαριστώ μ' όλη μου την καρδιά για τά έσπαθίματα τους τούς αγαπητούς μου φίλους: Φελλαχάκι (πού του έστειλα και το φύλλο πού της έγγραψα με την ύπογραφή του κ. Σ.), Κόρη των Άθηνων (πού κι' ό θεός της τώρα «έκόλλησε Διαπλάστιδα», άν και 40 έτών άξιωματικός!) Μαρίσαν Γ. Πολυζωΐδου (μαζί με τον αδελφό της Κωστανή) Κυπριακή Φωνή (πού έλπίζω να μού γράψη συχνά τώρα πού έχει και ψευδώνυμο), Διαβολέμενο Ροδιτάκι (τό άκού-ραστό μου και άνεξάντλητο), Κωνσταντίνον Άντωνιάδην και Κόρη του Βυζαντίου (μ' ένα όριζότατο γράμμα.) Μπράβο στα καλά μου τά παιδιά!

Άρραίες Έπιστολές μού έστειλαν αυτήν την έβδομάδα κι' οί έξής: Οδρανίον Τόσον, Μηλό-λάνθη, Άνδρομέδα (πού την εύχαριστώ για την όραία πασχάλη, την καρτ), Μαγεμένο Ρεμνιτιά, Λιφνοστεφής, Όλυμπιονίκης, Βαταίρη (δυό γράμματα), Οά-λεια Χρηστίδου και Αϊανός. — Έξέτελεσα τις παραγγελίες των και τούς εύχαριστώ όλους για τά καλά των λόγια. Για μερικά πού μού γράφουν, άν έχω τόπο, θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Άπορρίπτονται: «Ίστορία της Κρινούλας» του Έράσου. Παραμύθι, διασκευή. Πρώτα, έπρεπε να γίνη συντομότερο. Άλλά το κυριότερό του έλάττωμα είναι ότι ή διασκευή δέν διατηρεί τον συμβολισμό ή την αλληγορία πού θά είχε βέβαια το πρωτότυπο παραμύθι. Έτσι διαβάσει κανείς ένα πράγμα, νόστιμο βέβαια και διασκεδαστικό, αλλά χωρίς βαθύτερο νόημα. Το δέ χειρότερο είναι πού θά προσπαθή να το βρῆ αυτό το νόημα και δέν θά το βρῆ. Γιατί πάντα ένα τέτοιο παραμύθι πρέπει να είναι

συμβολικό ή αλληγορικό και, ως να φάση στον τέλος, νομίζει κανείς πώς είναι κι' αυτό. Έγώ τουλάχιστο έτσι την έβλεπα. Και λυποῦμαι πού απορρίπτω αυτό το κομμάτι, γιατί ό Έράσμος γράφει όρατα μόνο στο πεζό. Στην στίχουργία κι' οί δυό. Ό Έράσμος γράφει όρατα μόνο στο πεζό. Στην στίχουργία δέν τά κα-αφέρει ακόμα. — Κάτω από ένα πεικόνι του Μικρού Καλλιτέχνου. Ό πρόλογος πολύ καλός κι' ό έπίλογος επίσης. Ή διήγησή έμως του φίλου, δηλαδή το κύριο σῶμα του κομματος, άτυχη, άφύσικη, άμέθοδη.

Ήθελα να τάλεξε αυτά μ' άλλη ποίηση δέν τά κα-αφέρει ακόμα. — Κάτω από ένα πεικόνι του Μικρού Καλλιτέχνου. Ό πρόλογος πολύ καλός κι' ό έπίλογος επίσης. Ή διήγησή έμως του φίλου, δηλαδή το κύριο σῶμα του κομματος, άτυχη, άφύσικη, άμέθοδη. Ήθελα να τάλεξε αυτά μ' άλλη ποίηση δέν τά κα-αφέρει ακόμα. — Κάτω από ένα πεικόνι του Μικρού Καλλιτέχνου. Ό πρόλογος πολύ καλός κι' ό έπίλογος επίσης. Ή διήγησή έμως του φίλου, δηλαδή το κύριο σῶμα του κομματος, άτυχη, άφύσικη, άμέθοδη.

Έχει ακόμα και μερικές έκφράσεις δλωρετιόλου αταίριαστες, π.χ. «Περπατά μέσ' στα χόρτα... έχω φράσι στο τέριμα». Πού τέριμα; Γραίνο είναι ή τράμ; Έπρεπε να πεί «στο μέρος πού είναι διαλέσει για κυνήγι», και μάλιστα να το περιγράψη λίγο. Όπως ήτοίχε ή ιστορία της πληγωμένης γαλιάντρας πού την έδελε στο κλουβί να του κελάδη και, έπειδή δέν κελαιδοῦσε, αλλά καθόταν σε μιά άκρη λυπημένη, την άφησε ελεύθερη, είναι καλή. — Μιά άξέχαστη γωνομιά της Κρινόλουνης Νεράιδας. Άθρο κι' εύγενικό το διηγηματάκι, όχι όμως πολύ καλογραμμένο. Έπειτα δέν πρόσεξα να καταλάβω και το ποτό: «ένα κοριτσάκι ως 18 ετών». Μά 18 ετών κοπέλλα είναι μεγάλη και μόνο μιά μεγαλοκοπέλλα, μιά τριαντάρα να πούμε, θά μπορούσε να την πεί κοριτσάκι. Άς είναι ή ίδια ή Κρινόλουνη Νεράιδα δέν βρίσκει καλό αυτό το κομμάτι της πιστεύει όμως, όπως κι' εγώ, πώς το καλό θά το γράψη αβριο. Ναι, έτσι είναι! — Στην Τύχη της Κόρης του Βυζαντίου, ποιηματάκι. Ή ιδέα πολύ καλή. Ή έκφραση κι' ή στίχουργία όχι!

Άντι να ρίξη σ' όλους την ίδια τη ματιά, Άλλους τούς άδικάει και άλλους, ή κακιά. Τούς δίνει πλοή, δόξα. Και στέμμα βασιλιά!

Σ' αυτός τους στίχους π.χ. ή όμοιοκαταληξία είναι πολύ φτωχή (ματιά, κακιά, βασιλιά: αυτά έπρεπε να λήγουν όλα σε τιά, ή σε κιά, ή σε λιά). Έπειτα το «άδικάει» δέν στέκεται καλά, ούτε ως τύπος ούτε ως έννοια. (Τους περιφρονεί, τους γυρίζει την πλάτη, τους παραμελεί. — και τέτοιο θά ταίριαζε καλύτερα.) Και τέλος το «κακιά» έκεί πού είναι, δέν πάει καθόλου. Λίγο πιο πάνω έπρεπε. Κακιά είναι ή Τύχη όταν κατατρέχει τους ανθρώπους» όχι όμως κι' όταν τους χαρίζει πλούτη, δό-

